

Lägesbild 2024

Samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och Lokalpolisområde Vällingby

Innehåll

Sammantagen bedömning av lokal lägesbild.....	2
Inledning.....	5
Syfte.....	6
Källor.....	6
Beskrivning av stadsdelsområdet	8
Befolkningsfakta.....	8
Geografiskt ansvarsområde Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.....	10
Beskrivning av Lokalpolisområde.....	11
Geografiskt ansvarsområde Lokalpolisområde Vällingby	12
Beskrivning av brottsligheten	12
Beskrivning av tryggheten	16
Prioriterade samverkansområden	20
Unga i riskzon för destruktivt beteende	21
Otrygga och brottsutsatta platser	22
Systemhotande brottslighet.....	24
Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer.....	26
Kriminella miljöer och livsstilar	29

Sammantagen bedömning av lokal lägesbild

Nedan ges en kortfattad sammanfattning av den lokala lägesbilden för stadsdelsområdet med tydligt fokus på hur samarbetet har prioriterats.

I Hässelby-Vällingby finns ett område som enligt Nationella Operativa Avdelningens (NOA) definition, klassas som ett utsatt område. Geografiskt omfattar området Grimsta, Hässelby gård, Hässelby strand och Smedshagen. I polisens nationella inhämtningsuppdrag (2023) är den generella bedömningen att kriminellas påverkan är högre i Hässelby gård och Hässelby strand jämfört med övriga delar av stadsdelen. Det är framför allt Hässelby gård som avviker med en negativ utveckling och angränsar till att klassas som ett riskområde. Ett riskområde är nivån efter utsatt område men nivån innan särskilt utsatt område enligt NOA:s definition.

Stadsdelsförvaltningen, polisen och övriga samverkanspartners tar veckovis fram lägesbilder. Lägesbilden beskriver en gemensam bedömning över händelseutvecklingen i varje geografiskt område inom Hässelby-Vällingby stadsdelsområde. Respektive områdes veckovisa bedömning skrivs ihop till en årssammanställning, se tabell 2.

I årssammanställningen av incidentrapporteringen nedan, framgår att Hässelby gård sticker ut i negativ bemärkelse. Värt att notera är att lägesbilden har förbättras avsevärt jämfört med år 2023. Ur tabellen går det också att utläsa när stadsdelsområdet haft kritiska händelser, såsom sprängningar, skjutningar och brandattentat (se lila- och rödmarkerade rutor).

1	Normalt läge - inga eller enstaka lindriga händelser
2	Avvikande läge - flera lindriga eller enstaka oroande händelser
3	Oroande läge - flera oroande eller enstaka allvarliga händelser
4	Allvarligt läge - flera allvarliga händelser
5	Kritiskt läge - enstaka och flera oroande händelser (t ex skjutningar och sprängningar)

Tabell 1. Förklaring lägesbedömning.

Vecka	Hässelby gård	Hässelby strand	Hässelby villastad	Vällingby	Vinsta	Räcksta	Grimsta	Kälvesta	Nälsta
1	3	2	1	3	1	1	1	1	1
2	2	1	1	2	2	1	1	1	1
3	2	1	2	1	1	1	1	1	1
4	2	2	2	3	2	1	1	1	1
5	2	1	1	3	1	1	1	1	1
6	2	2	2	3	5	1	1	1	1
7	2	2	3	2	1	1	1	1	1
8	2	1	2	3	2	1	1	1	1
9	2	1	2	2	2	1	2	1	1
10	2	1	2	2	2	1	1	1	1
11	2	1	1	2	1	1	1	1	1
12	1	2	1	1	1	1	1	1	1
13	1	1	1	2	1	1	1	1	1
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	2	1	2	3	2	1	1	1	1
16	2	1	2	3	2	1	1	1	1
17	3	1	2	3	1	1	1	1	1
18	2	1	2	2	2	1	1	1	1
19	2	2	2	3	1	1	1	1	1
20	2	1	1	3	2	1	1	1	1
21	2	4	1	5	2	1	1	1	1
22	2	1	2	2	2	1	1	1	1
23	2	1	2	2	1	1	1	1	1
24	2	1	2	3	2	1	1	1	1
25	2	1	2	2	1	1	1	1	1
26	3	1	2	1	1	1	1	1	1
27	1	1	2	2	2	1	1	1	1
28	2	1	1	3	1	2	1	1	1
29	2	1	4	2	2	1	1	1	1
30	1	1	2	1	2	1	1	1	1
31	2	2	1	2	2	1	1	1	1
32	2	1	2	2	2	1	2	1	1
33	2	2	1	2	2	1	1	1	1
34	1	2	1	3	2	1	1	1	1
35	2	1	2	2	1	1	1	1	1
36	2	1	1	2	2	1	1	1	1
37	2	3	1	5	1	1	1	1	1
38	2	1	1	2	1	1	1	1	1
39	2	1	1	3	1	1	1	1	1
40	2	1	1	2	1	1	1	1	1
41	2	1	1	2	1	1	1	1	1
42	3	1	1	2	1	1	1	1	1
43	2	1	3	2	2	2	1	1	1
44	2	1	1	2	1	2	1	1	1
45	2	2	1	3	2	1	1	1	1

Tabell 2. Årssammanställningen av incidentrapportering.

Vällingby har under året haft många händelser som påverkar lägesbilden. Händelserna har till stor grad varit kopplat till ungdomsgrupper som medfört ordningsstörningar. Flödet av ungdomar har ökat med anledning av att Grimstaskolan, som renoverar sina lokaler, har flyttat in i Sankt Jacobi skolan i Vällingby centrum. Ytterligare en anledning till att Vällingby centrum utmärker

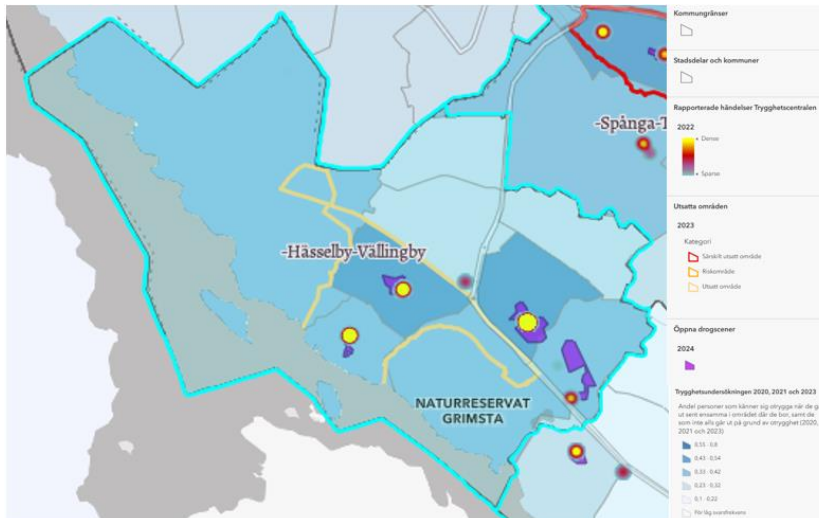
sig är en grupp unga tjejer som utövat våld och skapat oro i området. Utöver att Vällingby centrum är en handelsplats, är det även en stor knutpunkt för bussar och tunnelbana. Detta medför ett högt flöde av människor och därmed högre koncentration av brott. Vällingby centrum har över tid varit en öppen drogscen som flera kriminella grupperingar gjort anspråk på. Även i Hässelby gård, Hässelby strand och i Råcksta finns det platser som är klassade som öppna drogscener. Narkotikahandel förekommer också vid Åkermyntans centrum. Det är tydligt att otryggheten upplevs som högre i anslutning till de öppna drogscenerna.

Kartan nedan visar stadsdelsområde Hässelby-Vällingby. Kartan är hämtad från den regionala lägesbilden som Länsstyrelsen med flera tagit fram.

Kartbilden visar enligt NOA:s definition:

- officiella utsatta området (markerat i orange)
- öppna drogscener (markerat i lila),
- trygghetscentralens rapporterade händelser i kollektivtrafiken 2022 (gula och röda cirklar)

Kartan visar även hur den rapporterade otryggheten ser ut enligt Stockholms stads och polisens gemensamma regionala trygghetsundersökning. Åren 2020, 2021 och 2023 är sammanslagna och visualiseras i de blåfärgade områdena, mörkare blå färg innebär högre otrygghet. Det område som har högst rapporterad otrygghet är Hässelby gård (47procent) följt av Vällingby (43procent). För Hässelby gård framgår tydligt att det är flera variabler som sammanfaller. Hässelbygård är en öppen drogscen, har stor del rapporterade händelser från trygghetscentralen, är en central del i det officiellt utsatta området samt har högst rapporterad otrygghet.

Kartbild 1. Hässelby-Vällingby. Källa: Region Stockholm (2023).

Stadsdelsförvaltningen och lokalpolisområde Vällingby samverkar i olika forum och sammanhang tillsammans med fler aktörer inom det trygghetsskapande arbetet. Dessa aktörer utgörs av bland annat andra fackförvaltningar, fastighetsägare, näringsidkare och aktörer inom civilsamhället. Det finns en lokal samverkansöverenskommelse mellan stadsdelsförvaltningen och Lokalpolisområde Vällingby, där följande fem samverkansområden prioriteras:

- unga i riskzon för destruktivt beteende
- otrygga och brottsutsatta platser
- systemhotande brottslighet
- särskilt utsatta och sårbara brottsoffer
- kriminella miljöer och livsstilar.

Strukturen för den lokala samverkansöverenskommelsen presenteras i organisationsbild 1.

Inledning

Stockholms stad och polisregion Stockholm har tecknat en övergripande samverkansöverenskommelse som gäller från den 1 januari 2024 och till vidare. Den övergripande samverkansöverenskommelsen ligger till grund för

lokala samverkansöverenskommelser mellan Stockholms stads förvaltningar och bolag samt lokalpolisområdena.

Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen tas en gemensam lägesbild fram. Denna lägesbild omfattar stadsdelsområdet Hässelby-Vällingby och Lokalpolisområde Vällingby och ligger till grund för prioritering av gemensamma insatser och åtgärder.

Syfte

En del av lägesbilden utgår från kartläggning och är del av en samlad bedömning om brott och otrygghet. I lägesbilden görs en analys av vilka brotts- och trygghetsproblem som är mest framträdande lokalt, deras karaktär och under vilka förhållanden de uppstår.

Lägesbilden kan visa var problemen inom ett område är som störst, hur situationen ser ut jämfört med referensdata och hur utvecklingen sett ut över tid. En mer avancerad lägesbild kan också innehålla prognoser eller fördjupningar kring vissa brottstyper. Lägesbilden utgör ett underlag för att prioritera och planera åtgärder samt visa på vilka problemområden som kräver gemensamma insatser utöver ordinarie linjeverksamhet.

Lägesbilden är stadens och polisens gemensamma bild och skrivs för målgruppen anställda i respektive verksamhet.

Källor

I detta avsnitt redovisas var uppgifter till lägesbilden har hämtats.

- Status, brottsstatistik, Polismyndigheten
- Sammanställning lokala operativa lägesbilden (OSG)
- BRÅ. (2023). *Barn och unga i kriminella nätverk*. Hämtad 2023.11.24 från https://bra.se/download/18.5b53d7018b6ae31d242030/1699611815935/2023_13-Barn-och-unga-i-kriminella-natverk.pdf
- Origo Group. (2023 april-augusti). *Trygghetsundersökning i region Stockholm 2023. Polisregion Stockholm*.
- Origo Group. (2024 april-augusti). *Trygghetsundersökning i region Stockholm 2024. Polisregion Stockholm*.

- Origo Group. (2023 maj/juni). *Medborgarundersökning 2023 och 2024. Totalrapport.*
- Polisen. (2023). *Utsatta områden – polisens arbete.* Hämtat 2023.11.21 från <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden/>
- Region Stockholm. (2023). *Regional lägesbild.* Hämtat 2023.11.24 från <https://storymaps.arcgis.com/collections/8b89cbe67c354d2bb6f2215241f7f218>
- Stockholms stad. (2023a). *Statistik om Stockholm. Befolkningsprognos 2023.* Hämtad 2023.11.24 från <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/statistik/befolkning/befolkningsprognos-2023.pdf>
- Stockholms stad. (2023b). *Trygghetsundersökning 2023. Stadsdelområdesrapport Hässelby-Vällingby.* [Denna trygghetsundersökning genomförd av staden benämns ofta som trygghetsmätning vilket är det begrepp som används i denna lägesbilsrapport].
- Hässelby-Vällingby stadsförvaltning. (2024). *Enkätutvärdering medborgare stadsdelen Hässelby-Vällingby.* [Denna enkätutvärdering är genomförd av ungdomar inom ramen för Sommartorgsprogrammet samt på samtliga medborgardialoger som förvaltningen har haft under året].
- Stockholms stad. (2023). *Områdesfakta stadsdelsområde Hässelby-Vällingby.* Hämtad 23.11.24 från <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/statistik/omradesfakta/vasterort/hasselby-vallingby/hasselby-vallingby-stadsdelsomrade.pdf>
- SBC
- Statistik om Stockholm 2024. <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/statistik/befolkning/befolkningsprognos-2024.pdf>
- Stockholmsenkäten

Beskrivning av stadsdelsområdet

Stadsdelsområde Hässelby-Vällingby ligger i den nordvästra delen av Stockholms stad och omfattar stadsdelarna Hässelby gård, Hässelby strand, Hässelby villastad (i vilken Smedshagen ingår), Grimsta, Kälvesta, Nälsta, Räcksta, Vinsta och Vällingby.

I Hässelby-Vällingbys stadsdelsområde är såväl tryggheten som brottsligheten geografiskt ojämnt fördelad, likaså det socioekonomiska läget. Delar av stadsdelsområdet är socioekonomiskt starkt vilket står i kontrast till andra delar som är socioekonomiskt utsatta. Det går tydligt att se att den socioekonomiska utsattheten inom stadsdelsområdet rent geografiskt sammanfaller med lokala problembilder kopplat till kriminell påverkan i lokalsamhället.

I Hässelby-Vällingby finns ett utsatt område vilket geografiskt består av områdena Grimsta, Hässelby gård, Hässelby strand och Smedshagen. Ett utsatt område är ett geografiskt avgränsat område som karaktäriseras av en låg socioekonomisk status där kriminella har en inverkan på lokalsamhället. Inverkan är snarare knuten till den sociala kontexten i området än de kriminellas utstuderade vilja att ta makten och kontrollera lokalsamhället. Påverkan kan utgöras av direkta påtryckningar, exempelvis genom hot och utpressning, eller indirekta påtryckningar, som:

- offentliga våldshandlingar som riskerar att skada tredje man
- narkotikahandel som bedrivs öppet
- ett utåtagerande missnöje mot samhället

Effekten av detta blir att de boende i området upplever otrygghet, vilket i sin tur kan leda till en minskad benägenhet att anmäla brott och att medverka i rättsprocessen. Läget anses vara allvarligt (Polisen, 2023).

Befolkningsfakta

I stadsdelsområdet bor 76 286 invånare (31 dec 2023). Befolkningsmängden i stadsdelen förväntas ligga relativt stabilt de närmaste fem åren med en tillväxt på en procent fram till år 2028. Andel invånare under 20 år är 25,5 procent i jämförelse med staden i stort där andel invånare under 20 år är 21,2 procent. Andelen hyresrätter i flerbostadshus är 67 procent i jämförelse med staden i stort som har 43,1 procent hyresrätter i flerbostadshus. Stadsdelsområdet har en lägre grad av inflyttning än staden i stort och en högre grad av utflyttning än i staden i stort.

Av 8319 grundskoleelever i stadsdelsområdet gick 7 695 i skola i stadsdelsområdet.

I Hässelby gård är andel hyresrätter 77 procent och lägenheterna är små. Trångboddhet minskar möjligheten för barn och unga att klara skolan. I Hässelby gård är andel trångbodda hushåll med låga inkomster 27,4 procent i jämförelse med innerstaden där cirka 19 procent är trångbodda på grund av låga inkomster (SCB 2024 och gäller lägenheter).

Jämfört med hela Stockholms stad har Hässelby-Vällingby stadsdelsområde:

- Högre andel invånare med ekonomiskt bistånd. I juli 2024 hade 1,67 procent av invånarna ekonomiskt bistånd i jämförelse med staden i stort med 1,09 procent invånare med ekonomiskt bistånd (Järva och Skärholmen låg högre).
- Högre ohälsotal. Ohälsotalet var 19,4 dagar/person år 2023 jämfört med 14,8 dagar/person för staden i stort.
- Högre andel utrikesfödda. Cirka 49 procent av invånarna är födda utomlands eller har utrikesfödda föräldrar i jämförelse med 35 procent i staden i stort (2023).
- Lägre utbildningsnivå. Andel invånare (25-64 år) i stadsdelsområdet med högsta utbildningsnivå grundskola var 11,3 procent år 2023 i jämförelse med 7,2 procent för staden i stort. För gymnasiet var denna siffra 35,2 procent i jämförelse med 26,3 procent för staden i stort. Vad gäller eftergymnasial utbildning hade 48,8 procent av stadsdelsområdets invånare, det i jämförelse med 62,8 procent för staden i stort (2023).
- Lägre gymnasiebehörighet 2023 bland de elever som avslutar årskurs nio. 85 procent (sjunkit) jämfört mot 89,9 procent i staden i stort. 76,9 procent av de med gymnasiebehörighet hade utländsk bakgrund (födda utomlands eller föräldrar som är födda utomlands) och 92,5 procent av de med gymnasiebehörighet hade svensk bakgrund (2023).
- Lägre medelinkomst. 406 900 kr i jämförelse med 496 400 kr för staden i stort (2023).
- Lägre andel förvärvsarbetande. 78,1 procent i jämförelse med 81,1 procent för staden i stort (2023).

Geografiskt ansvarsområde Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

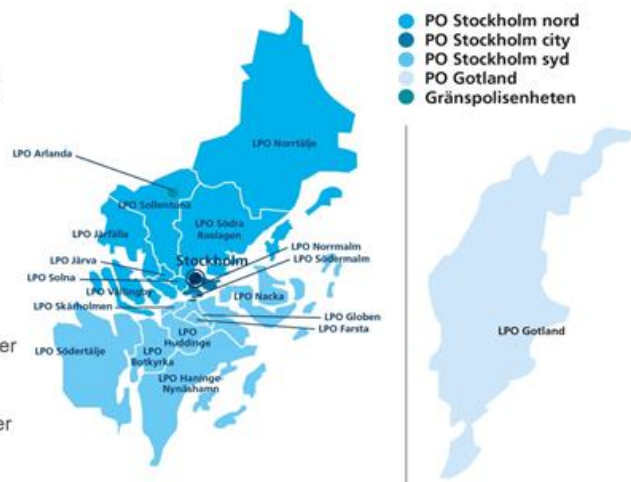
Kartbild 2. Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

Beskrivning av Lokalpolisområde

Lokalpolisområde Vällingbys geografiska ansvarsområde omfattar Ekerö kommun samt stadsdelsområdena Bromma och Hässelby-Vällingby inom Stockholms stad. Enligt 2023 års siffror bor det drygt 190 000 personer i området. De tre områdena skiljer sig åt avseende geografi och demografi och baserat på de lokala lägesbilderna för respektive område kan även konstateras att typ och omfattning av lokal problembild skiljer sig åt.

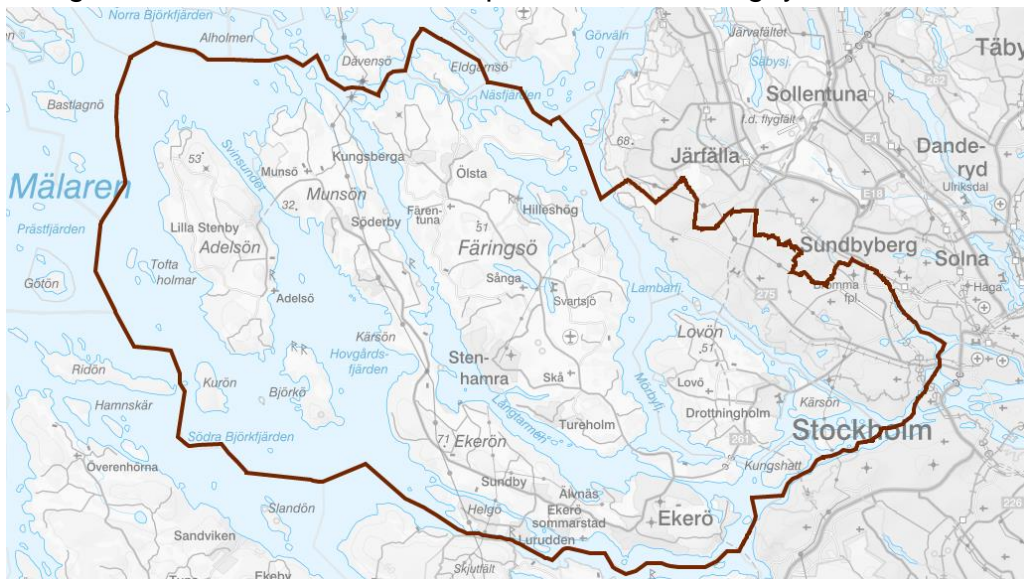
Lokalpolisområdet i siffror

- Ca 190.000 invånare
 - 2 stadsdelar & 1 kommun
- 13 tunnelbanestationer
 - Gröna linjen (8 i Bromma & 5 i Hässelby-Vällingby)
- 2 spårvagnslinjer
 - Nockebybanan och Tvärbanan.
- 3 färjeförbindelser
 - Slagsta-Jungfrusund
 - Adelsö-Munsö
 - Stadshuset-Tappström
- 2 större knutpunkter
 - Brommaplan: knutpunkt i området där flera busslinjer från bl.a. Ekerö och Spånga an knyter till T-banans gröna linje.
 - Vällingby: både T-banestation och flertalet busslinjer
- 1 flygplats
 - Bromma Flyg

Kartbild 3. Lokalpolisområde i siffror.

Geografiskt ansvarsområde Lokalpolisområde Vällingby

Kartbild 4. Lokalpolisområde Vällingby.

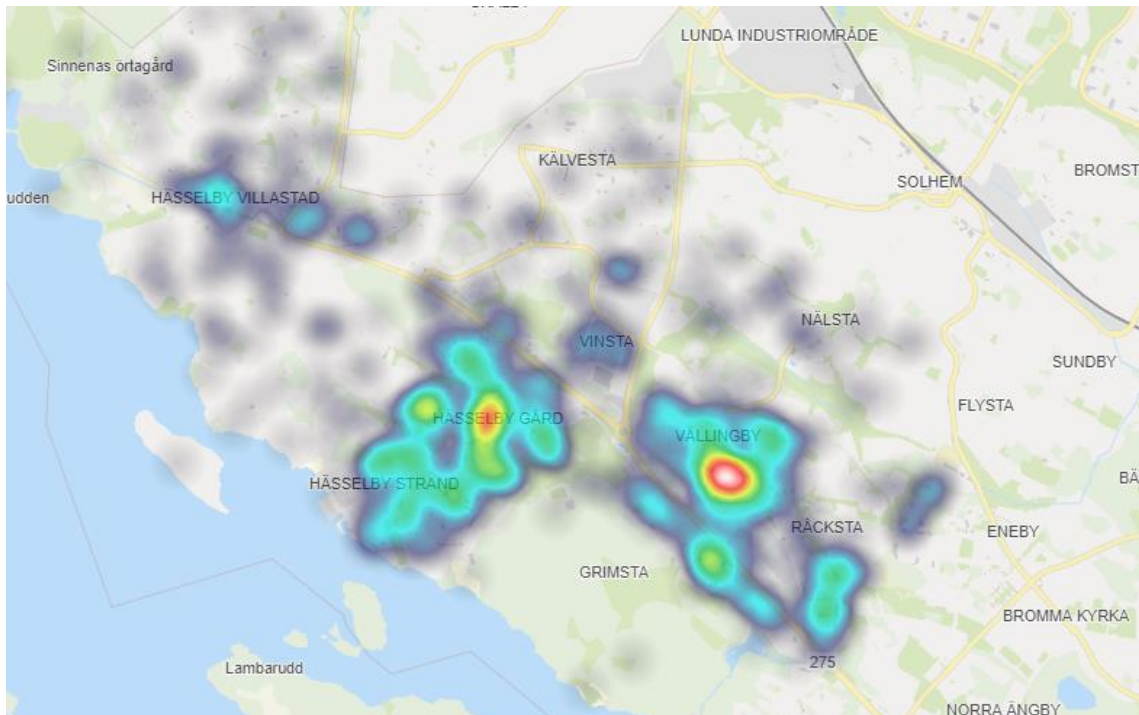
Beskrivning av brottsligheten

Nedan visas en lista på anmälda brott i urval, kallad CompStat. Gällande brott mot hushåll visas en minskning i alla brottskategorier. Inbrott i bostad har dessutom minskat varje år sedan 2019. Gällande brott mot person är "Bedrägeri (urval)" den brottskategori som har överlägset största ökning jämfört med samma period förra året (1 jan – 31 okt). Bedrägeri (urval) ökade med 115 antal brott, vilket är en ökning med ca 21 procent. Den brottskategorin som däremot minskat mest procentuellt, jämfört med samma period förra året (1 jan – 31 okt), är mord/dråp, försök. Värt att notera är att tre av de fyra mord/dråp som statistiken presenterar avser ej misstanke om brott.

Hässelby-vällingby sdf						1-årsutveckling	
	Hittills i år					Hässelby sdf	
	Jan	-	Okt			Utv. 23-24	%
Brott mot hushåll	2020	2021	2022	2023	2024		
Bilstöld	73	51	37	43	42	-1	-2%
Cykelstöld	385	316	254	307	300	-7	-2%
Inbrott i bostad	133	126	107	90	89	-1	-1%
Stöld ur fordon	361	414	277	334	218	-116	-35%
Summa	952	907	675	774	649	-125	-16%
						1-årsutveckling	
Brott mot person	2020	2021	2022	2023	2024	Hässelby sdf	
						Utv. 23-24	%
Bedrägeri (urval)	132	162	333	554	669	115	21%
Fickstöld	63	53	42	59	72	13	22%
Fridskränkning	47	32	41	32	23	-9	-28%
Hot	312	325	327	345	322	-23	-7%
Misshandel utomhus (0–14 år)	36	51	38	26	39	13	50%
Misshandel utomhus (15– år)	226	192	204	180	174	-6	-3%
Mord/dråp	7	3	2	1	4	3	300%
Mord/dråp, försök	11	8	7	8	5	-3	-38%
Rån	62	52	45	46	42	-4	-9%
Sexuellt ofredande	52	41	60	53	60	7	13%
Våldtäkt, utomhus	8	7	7	2	2	0	0%
Summa	956	926	1106	1306	1412	106	8%

Tabell 3. Compstat Hässelby-Vällingby. Anmälda brott i urval. Källa Status.

”Våldsbrott” samt ”Övriga brott mot person” är båda brottstyper som skapar otrygghet och har valts ut i heatmapen nedan. En koncentration av dessa brottskategorier blir uppenbar i heatmapen vid framförallt Vällingby centrum och Hässelby gård. Områdena Hässelby gård, Grimsta, Smedshagen och Vällingby bildar det som av NOA är klassat som Utsatt område.

Kartbild 5. En Heatmap som visar koncentration av våldsbrott och övriga brott mot person.

I Håsselby-Vällingby har det historiskt funnits två större kriminella grupperingar. Geografiskt är det en gruppering från Håsselby gård och en från Håsselby strand. Dessa har under 2022/2023 legat i konflikt med varandra. Konflikten var akut vid ingången av 2023, men har svalnat därefter. Detta har medfört att antalet grova våldsbrott i nätverksmiljön har minskat. Stadsdelsområdet har däremot drabbats av flertalet våldsdåd under året. Mellan februari och maj 2024 har stadsdelen haft två detonationer och två mordbränder. Motivet för händelserna är mer eller mindre oklara, mycket tyder dock på att de hänger ihop med externa konflikter som drabbar hela Stockholmsregionen.

Under 2024 har polisen fått nya verktyg bland annat i form av preventiva åtgärder såsom vistelseförbud. Lokalpolisområde Vällingby har flera aktuella vistelseförbud för personer som innefattar området kring Håsselby torg och dess omnejd. Vistelseförbuden bedöms ha påverkat den lokala lägesbilden i positiv riktning.

I Håsselby har det under 2024 varit två händelser som uppmärksammats av såväl förvaltning, polis och massmedia. Vid båda händelserna har medborgare

utsatts för oprovocerat våld. Vid tiden för lägesbilden är utredningarna för ärendena ännu inte klara, varför orsaken inte kan bekräftas. Dock bedöms det finnas anledning att anta koppling mot VBE-miljön.

Under 2024 har flera aktörer lyft oro för rekrytering av barn och unga till kriminella nätverk, särskilt i Hässelby gård och Vällingby. Denna problematik har, och är, en fortsatt prioritering för polisen, stadsdelsförvaltningen, ordningsvakter och skolorna med flera. Nyrekryteringar är ett nationellt problem som även bekräftas i BRÅs senaste rapport om Barn och unga i kriminella nätverk (BRÅ, 2023).

Enligt Stockholmsenkäten uppger tio procent av pojkarna i årskurs 9 att de har begått ett allvarligt egendomsbrott, vilket är en ökning på fem procent från 2022. Motsvarande siffra för flickorna är fyra procent. Tolv procent av pojkarna och tio procent av tjejerna i årskurs 9 uppger ha åkt fast av polisen, vilket är en liten ökning jämfört med föregående mätning. Detta är inte avvikande jämfört med staden i övrigt. Snatteri (ringa stöld) är det brott som sticker ut för tjejer i båda årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet. Utvecklingen mot tidigare år pekar dock i positiv riktning.

Vidare visar enkäten att alkoholanvändningen har minskat under flera mätningar. Användning av narkotika har ökat med fem procent bland pojkarna i årskurs 9, och bland tjejerna i årskurs 9 har det istället sjunkit med fem procent. För elever i årskurs 2 på gymnasiet är det tvärtom, användningen av narkotika har minskat med sju procent bland pojkarna och ökat med fem procent bland tjejerna. Andelen elever som röker och snusar minskar men användning av det vita snuset generellt.

I stadsdelsområdet finns flertalet återkommande bosättningar med antingen lokala missbrukare eller EU-migranter. De förekommer på offentlig plats men även på privat mark vilket begränsar både polisens och stadsdelsförvaltningens mandat att agera. Städning och sanering efter de som bor/övernattar medför omfattande kostnader för såväl staden som privata fastighetsägare. Kostnaderna för saneringar efter bosättningar har under året ökat något mot förra året. Dock har ett effektivt samarbete mellan polisen och stadsdelsförvaltningen gjort att de flesta bosättningarna avlägsnats innan de hunnit bli allt för omfattande i storlek, vilket i sin tur lett till att kostnaderna

kunnat hållas nere i förhållande till antalet avlägsnanden. Sopdumpningen är omfattande även i år, främst i Vinsta och ut mot Riddersvik, men förekommer i varierande skala över hela stadsdelsområdet. Skräpet utgörs främst av byggavfall och grovsopor som lämpas av från mindre lastbilar och pickuper.

Beskrivning av tryggheten

Av Stockholms stads (2023b) trygghetsmätning går det att utläsa att det är fler invånare i Hässelby-Vällingby som avstår från att gå ut vissa tider på dygnet, som en följd av sin oro, jämfört med hela staden. Det är även fler i stadsdelsområdet som går omvägar och känner sig rädda när de är ensamma ute på kvällen på grund av sin oro jämfört med hela staden. Platser invånare uppger att de undviker är Åkermyntan, Hässelby torg, tomma torg, skogen och parker samt Tunnelbanan¹(Sommartorget, 2023²). Stockholms stads (2023b) trygghetsmätning visar att oron kvällstid har ökat hos de boende i Hässelby Gård och Vällingby, medan det i övriga områden i stadsdelen minskat.

Kommungräns

Trygghetsundersökningen 2020, 2021 och 2023 RegSO
(minst 100 svarande)

Andelen som känner sig mycket/ganska otrygga när de går ut ensamma på kvällen i sitt bostadsområde samt de som inte alls går ut på grund av otrygghet (2020, 2021, 2023)

 > 0,5 - 0,66

 > 0,4 - 0,5

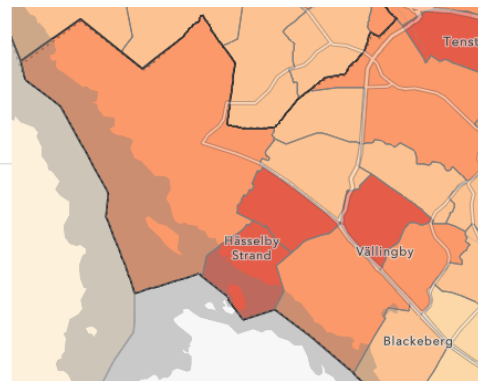
 > 0,3 - 0,4

 > 0,2 - 0,3

 > 0,1 - 0,2

 0,03 - 0,1

 För låg svarsfrekvens

Kartbild 6. Otryggheten kvällstid. Källa: Region Stockholm (2023).

¹ Detta är fritextsvar.

² Enkätundersökning som genomfördes av ferieungdomar på uppdrag av stadsdelsförvaltningen.

Av kartbilden framgår tydligt att otryggheten i Hässelby-Vällingby är som störst i Hässelby gård, Hässelby strand samt Vällingby. Av de tre områdena är det Hässelby gård som har högst andel otrygga invånare. Gemensamma nämnare för dessa tre områden är att de har en tunnelbanestation och är platser med öppna drogcener. Dessutom är koncentrationen av våldsbrott och övriga brott mot person vid dessa tre områden som störst i stadsdelsområdet, vilket beskrevs i föregående avsnitt.

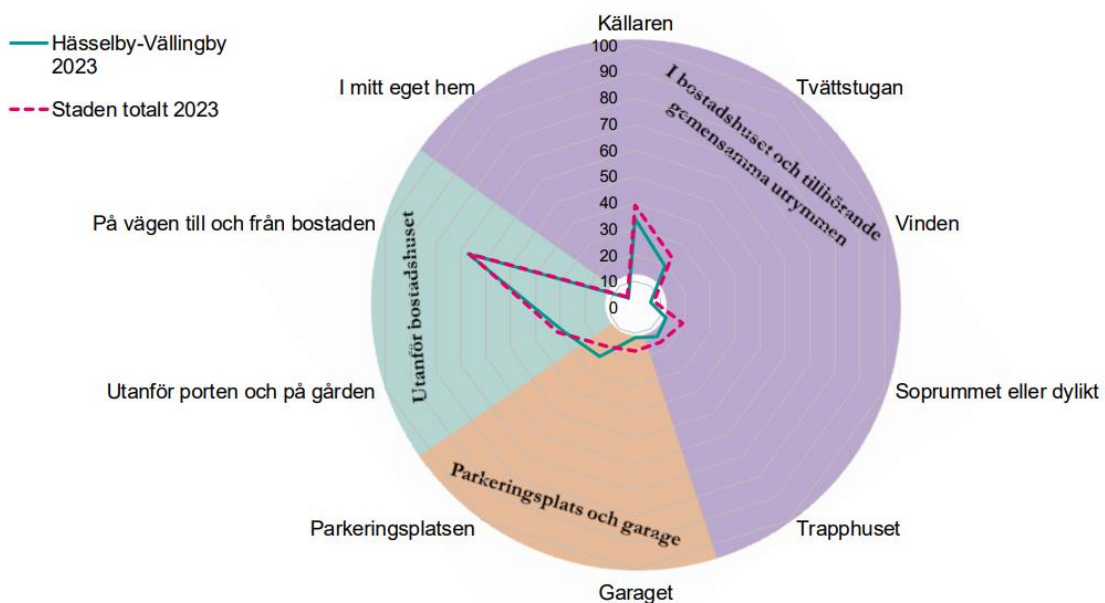

Diagram 1. Svar på frågan Vilken eller vilka platser är det som du ibland kan känna oro på (flervalsfråga). Källa: Stockholms stad (2023b).

Stockholms stads (2023b) trygghetsmätning visar att av de svarande uppger något färre att de känner sig otrygga på platser i närheten av det egna hemmet, jämfört med staden som helhet, se bild ovan. Något fler i Hässelby-Vällingby uppger att de upplever otrygghet på parkeringsplatser, jämfört med staden som helhet. Mätningen genomfördes under det första halvåret 2023.

På frågan "om du fick välja fritt, skulle du flytta ifrån ditt nuvarande bostadsområde" är Hässelby-Vällingby det stadsdelsområde i Stockholms stad där störst andel invånare svarar "ja, på grund av otrygghet, mycket brott och ordningsstörningar". Detta visar den regionala trygghetsundersökningen (Origo Group, 2023 maj/juni). Det är även högst andel invånare i Hässelby-Vällingby som svarar att de varje eller nästan varje dag varit orolig för att utsättas för brott jämfört med hela Stockholm. Samtidigt visar siffrorna i samma regionala trygghetsundersökning (Origo Group, 2023 maj/juni) att oron för överfall i

området där man bor minskat i samtliga områden i Hässelby-Vällingby förutom i Nälsta där denna oro har ökat marginellt.

I Hässelby-Vällingby stadsdelsområde syns en positiv utveckling gällande tryggheten i medborgarundersökningen och i polisens regionala undersökning. Samtidigt visar stadens trygghetsmätning att tryggheten minskar, detta trots att undersökningarna genomfördes ungefär samtidigt. Kategorin 'har funktionsnedsättning' är en egen specifik kategori i stadens trygghetsmätning, vilken inte finns med som en egen kategori i de andra mätningarna. Just denna kategori står för en stor andel av otrygghets-procenten i stadens trygghetsmätning, tillsammans med kategorin 'äldre'. Detta kan vara orsaken till skillnaden och en bidragande faktor som gör att stadens mätning visar på högre otrygghet än de andra två mätningarna. Resultaten kan även påverkas av att det är få svarande och fler personer i de övre åldrarna som är respondenter. Ett återkommande mönster som syns i bland annat den regionala trygghetsundersökningen (Origo Group, 2023), Stockholms stads (2023b) trygghetsmätning och en enkätutvärdering av medborgarna i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde (Sommartorget, 2023) är att kvinnor uppger att de är mer otrygga än män. Detta är inte utmärkande för Hässelby-Vällingby utan överensstämmer med nationell statistik.

Förtroendet för den lokala polisen är något högre jämfört med hela staden. Vad gäller förtroendet för stadsdelsförvaltningen i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde är det förhållandevis lågt men man kan se en positiv trend. (2023 – 45 jämf. 2024 – 47)

Under sommaren 2024 genomfördes en lokal trygghetsmätning med hjälp av feriearbetande ungdomar. Enkäten har också genomförts under samtliga medborgardialoger som förvaltningen genomfört. Hässelby-Vällingby stadsförvaltning (2024). *Enkätutvärdering medborgare stadsdelen Hässelby-Vällingby*. Det var drygt 900 respondenter som deltog i enkäten. Resultatet bekräftar det som de officiella mätningarna visar. De flesta trivs i stadsdelsområdet och ca 70procent av invånarna upplever sig trygga eller ganska trygga. Det som framkom tydligt i den undersökningen var att många saknar tydliga kommunikationskanaler som berättar vad som händer i stadsdelsområdet. Detta arbetar alla involverade samverkans aktörer med för att bli bättre på.

Sammanfattningsvis kan konstateras att fler invånare i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde upplever oro för att utsättas för brott och har en större vilja att flytta från sitt nuvarande bostadsområde jämfört med övriga stadsdelsområden. Det är fortsatt stora skillnader mellan män och kvinnor där kvinnor upplever otrygghet och oro att bli utsatt för brott i högre utsträckning. Den åldersgrupp som känner mest oro är den mellan 50-64 år. Upplevelsen av otrygghet i stadsdelsområdet är högre jämfört med andra områden inom Polisregion Stockholm. Den faktiska utsattheten för brott har minskat med en procentenhet, den positiva trenden gäller båda för män och kvinnor. I 2024 års medborgarundersökning samt i polisens regionala trygghetsundersökning syns en positiv utveckling gällande tryggheten i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde. Sammanlagt visar statistiken en viss positiv utveckling inom vissa områden, samtidigt som Hässelby-Vällingby stadsdelsområde upplevs som otryggt i jämförelse med andra stadsdelar i Stockholms stad.

Data från Tyck-till ger en ögonblicksbild av vad stockholmarna upplever i sin närmiljö och kan ligga till grund för att ge en lägesbild för hur den offentliga miljön är inom ett visst geografiskt område. Den bedöms dock inte kunna svara för en helhetsbild då den bygger på anmälningsgrad bland användare, och är därmed inte fullt tillförlitlig.

			januari	februari	mars	april	maj	juni	juli	augusti	september	oktober	november	december	Totalt
Alkoholförtäring där förbud råder	2021	Hässelby-Vällingby								1	1		1		3
	2022	Hässelby-Vällingby				1	1			2					4
	2023	Hässelby-Vällingby	1	2		2	1	2				1			9
	2024	Hässelby-Vällingby				1		1	1		1				4
Grupp som bråkar/stökar	2021	Hässelby-Vällingby								3	1	1	4		9
	2022	Hässelby-Vällingby	1	1	2	2	5	19	6	23	5	6	9		79
	2023	Hässelby-Vällingby	1	11	3	2	6	12	9	10	3	4	8		69
	2024	Hässelby-Vällingby		2	5	2	3	3	4	8	3				30
Höga ljud / hög och störande musik	2021	Hässelby-Vällingby							2	10					12
	2022	Hässelby-Vällingby			1	1	14	11	12	3	2	1	1		46
	2023	Hässelby-Vällingby		2	1	2	2								7
Höga ljud, hög och störande musik	2023	Hässelby-Vällingby						19	32	10	1			1	63
	2024	Hässelby-Vällingby		1		2	7	14	4	21	13				62
Person eller grupp som stör den allmänna ordningen	2021	Hässelby-Vällingby							2	7		4	1	1	15
	2022	Hässelby-Vällingby		2	5	6	7	15	12	17	20	16	20	3	123
	2023	Hässelby-Vällingby	2	25	9	4	5	15	14	19	27	17	7	2	146
	2024	Hässelby-Vällingby	1	5	5	8	19	20	4	8	15				85
Totalt			6	51	31	32	57	134	101	151	93	51	51	8	766

Tabell 4. Data från Tyck-till.

Den vanligaste orsaken till anmälan om ordningsstörningar är en enskild person eller grupp som stör den allmänna ordningen. Sett till stadsdelsområdet kommer flest anmälningar in runt platserna Hässelby strand, Hässelby allmänna bad, samt Hässelby skogsområde. Ärendena är jämt fördelade under året, med

en något förhöjd anmälningsfrekvens under sommaren, vilket även har varit trenden under de tidigare fyra åren.

I Stockholmsenkäten framgår att den upplevda tryggheten ökar i stadsdelsområdet dock är den upplevda otryggheten fortfarande hög jämfört med övriga stadsdelsområden. Det finns vidare stora skillnader mellan tjejer och pojkars upplevda trygghet. Tjejer upplever otrygghet i högre utsträckning när de är ensamma ute sent på kvällen.

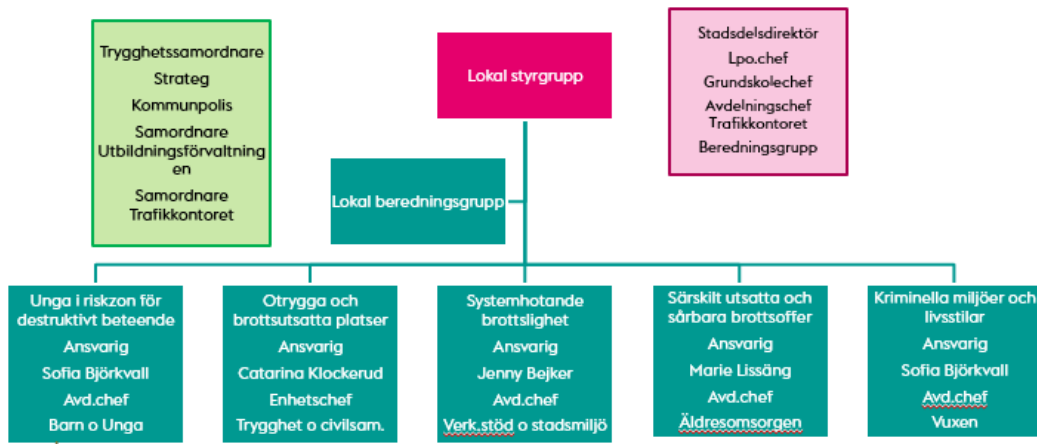
Trygghetsvandringar och medborgardialog

För att lyssna till hur invånare upplever tryggheten i stadsdelen genomförs regelbundna trygghetsvandringar och medborgardialoger. Det är öppna tillfällen där alla är välkomna att delta, invånare och andra intresserade bjuds in via bland annat annons i lokaltidningen. Stadsdelsförvaltningen tillsammans med polisen (lokalpolisområde Vällingby) och fastighetsägarna i Hässelby-Vällingby (Havafast) sammankallar och ansvarar för trygghetsvandringarna och medborgardialogerna. Havafast informerar och bjuder in sina medlemmar att delta. Tillfällen inleds med en medborgardialog och sedan genomförs trygghetsvandringen. Dessa vandringar och dialoger genomförs ca sex gånger per år och platsen varierar inom stadsdelsområdet.

Prioriterade samverkansområden

I den övergripande samverkansöverenskommelsen finns fem stadsövergripande prioriterade utmaningar utpekade där samverkan är särskilt påkallad på såväl lokal som central nivå. Med utgångspunkt i den lokala lägesbilden prioriteras inom vilka områden gemensamma åtgärder ska ske. För respektive samverkansområde ska hänsyn tas till den tillgängliga lokala resursen samt vilka av stadens övergripande verksamheter och polisens regionala verksamheter som kan tas i anspråk.

Nedan visas en bild över Hässelby-Vällingbys organisering för arbetet med de fem prioriterade samverkansområdena. Inom varje område finns enskilda mål och indikationer med tillhörande aktiviteter som de olika samverkansgrupperna arbetar efter. Grupperna leds av ansvarig avdelnings- eller enhetschef.

Organisationsbild 1. Lokal struktur för Hässelby-Vällingbys Samverkansöverenskommelse (SÖK).

Unga i riskzon för destruktivt beteende

Beskrivning av området:

För att förebygga eller komma tillrätta med kriminalitet, missbruk, psykisk ohälsa, våldsbejakande extremism och andra destruktiva beteenden hos barn och unga krävs ett systematiskt och långsiktigt förebyggande arbete. Viktiga skyddsfaktorer är trygga uppväxtförhållanden, välfungerande skolgång och meningsfull fritid. Arbetet för att stärka dessa skyddsfaktorer kring barn och unga behöver prioriteras. Samverkan runt barn och unga som begår brott eller riskerar att begå brott är avgörande och kan ske såväl på grupp- som individnivå. Tidiga insatser är ofta effektiva för både individ och samhälle.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken "Kommentar" nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar:

Stadsdelsförvaltningen har en god utformad samverkan för barn i förskolan (STIS) med regionen. Ett aktivt arbete pågår också mellan förskolan och socialtjänsten i syfte att stärka samverkan och nå fler barn i behov av stöd med tidiga insatser. Polisen och stadsdelsförvaltningen har också en utformad samverkansform (6-16 möten) för barn i skolålder. I dessa forum ska stadsdelsförvaltning och lokalpolisområde Vällingby samverka för att motverka att barn och unga dras in i kriminalitet. Polisen, ordningsvakter, fält och sociala

insatsgruppen (SIG) deltar också på gemensamma utsättningsmöten för att ta fram en gemensam inriktning och prioritering för samtliga samverkansparter.

I samverkan har polis, skola och stadsdelsförvaltningen gjort bedömningen att när det gäller enskilda individer där oron är hög finns väletablerade och fungerande samverkansstrukturer med bland annat socionom hos polis och sociala insatsgrupper som tillgodoser behovet. Behov av att utveckla gemensamma arbetssätt kring enskilda individer inom det förebyggande stödet har dock identifierats och utifrån det undersöks möjligheten att påbörja ett arbete utifrån modellen SSPF.

Under 2024 har polis, skolorna i området, fritiden och socialtjänsten samverkat kring operativ kommunikation i syfte att förhindra att barn och unga ska dras in i kriminalitet. Aktiviteter såsom skolbesök och gemensamma informationsmöten med föräldrar genomfördes under våren och nu under hösten sker gemensam uppföljning av utfall och erfarenheter.

Otrygga och brottsutsatta platser

Beskrivning av området:

Platser som uppvisar problematik med exempelvis öppen narkotikahandel, ordningsstörningar, olovliga bosättningar, skadegörelse och omfattande nedskräpning kräver i hög grad gemensamma insatser från flera samhällsaktörer för att problemen ska kunna åtgärdas. Om ett område har platser med hög brottslighet och otrygghet kan det leda till en negativ spiral då invånare och besökare undviker platsen. Otrygga och brottsutsatta platser löper risk att förlora service och näringsliv samt att kriminell närvaro skapar en arena för nyrekrytering. Det finns även risk att både förtroendet för samhället och den kollektiva förmågan minskar.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken "Kommentar" nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar:

I Hässelby-Vällingby stadsdelsdel finns fyra öppna drogscener:

1. Hässelby strand (Maltesholmstorget med omnejd)
2. Hässelby torg med omnejd samt Friherregatan
3. Råcksta (torg, Ådalen, tunnelbanestationen)

4. Vällingby centrum med omnejd

Under 2024 har situationen med öppen drogscen och otrygghetsskapande häng upplevts som lugnare på samtliga platser. Hässelby gård och Vällingby centrum fortsätter att utmärka sig i jämförelse med Råcksta och Hässelby strand där vi ser en positiv trend. I analysen framkommer det att genom gemensamma insatser mellan olika aktörer som stadsdelsförvaltningen och polisen har situationen förbättrats. Under året har Grimstaskolan flyttat till Vällingby centrum, vilket har lett till större ungdomssamlingar och ordningsstörningar i centrumet. I området finns det också en gruppering tjejer som varit våldsamma mot andra ungdomar, framför allt andra tjejer, vilket gör att Vällingby centrum utmärker sig. En aktiv samverkan och många insatser har bidragit till en bättre lägesbild i Hässelby gård samtidigt som platsen fortsatt kräver insatser. Mindre öppen narkotikahandling och otrygghetsskapande häng noteras, men förekommer fortfarande.

Åkermyntan centrum har haft återkommande problem med ungdomshäng och stök under våren 2024. Under hösten 2024 upplevs situationen som bättre. En positiv trend har noterats i Åkermyntan sedan hösten 2023. Detta genom god samverkan mellan polis, ordningsvakter, centrumägare, näringsidkare, stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Prioriterade platser för 2025 är fortsatt Hässelby torg och Maltesholmstorget som kräver långsiktiga insatser. Kartläggningar och orsaksanalyser har genomförts, det pågår ett aktivt arbete med att genomföra åtgärder och aktiviteter på platserna.

Gällande olovliga bosättningar i stadsdelsförvaltningen förekommer detta framför allt i:

1. Vinsta (företagarområde och intill Johanneslund tunnelbanestation)
2. Vällingby (Bräckefaret och Fornkullen)

Olovliga bosättningar för med sig problematik i form av nedskräpning, höga kostnader för sanering samt skapar en känsla av otrygghet för personer som passerar, bor eller bedriver verksamhet på platsen. Det finns utmaningar för stadsdelsförvaltning och lokalpolisområde Vällingby att hantera problematiken på mark som ägs av privata fastighetsägare.

I Vinsta företagsområde har fler fastighetsägare anslutit till platssamverkan. Genom gemensamma insatser där trafikkontorets drift spelar en stor roll,

noteras färre bosättningar och mindre nedskräpning. Detta har resulterat i att området upplevs som tryggare och trivsammare.

Stadsdelsförvaltningen och lokalpolisområde Vällingby med flera samverkar kring samtliga nämnda platser på olika sätt och i olika grader, bland annat genom platssamverkan där kartläggningar och konkreta åtgärder tas fram. På platserna Hässelby torg, Vällingby centrum och Åkermyntans centrum finns det tillstånd som möjliggör att ordningsvakter kan vara på platserna. Förvaltningen tillsammans med stadsledningskontoret ansöker om att få tillstånd för det i Räcksta och Hässelby strand.

Kommentar:

Systemhotande brottslighet

Beskrivning av området:

Brottslighet riktad mot välfärdssystemen är systemhotande då både resursfördelning och myndighetsutövning påverkas. Välfärdsbrott innebär ett felaktigt utnyttjande av skattemedel, vilket riskerar att hota legitimiteten för både välfärden och det offentliga. Långsiktigt är välfärdsbrott ett hot mot demokratin och riskerar även att leda till att tillit och förtroende för samhällsinstitutioner undergrävs. Det kan handla om arbetslivskriminalitet eller otillåten påverkan, exempelvis mot enskilda personer eller desinformationskampanjer mot socialtjänsten, och även om bedrägerier mot utbetalande myndigheter och kommuner, exempelvis ekonomiskt bistånd och föreningsbidrag.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken "Kommentar" nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar:

Nedan redogörs för det arbete som bedrivs gentemot välfärdsbrottslighet på generell nivå och sedan i synnerhet det arbete som bedrivs specifikt riktat mot otillåten påverkan.

Stadsdelsförvaltningens och polisens uppfattning är att välfärdsbrottslighet förekommer, bland annat vad gäller otillåten påverkan. För att få en heltäckande lägesbild inklusive åtgärder för att motverka välfärdsbrottsligheten behöver personal fortsatt utbildning samt att rutiner behöver arbetas fram.

Arbetet mot välfärdsbrottsligheten är en viktig del i det brottsförebyggande arbetet. Det är angeläget att se till att skattebetalarnas pengar riktas rätt samt att invånarna är trygga i att de får det stöd de är i behov av. I verksamheter där ekonomiska transaktioner förekommer finns personer och/eller organisationer som begår brott för att tillskansa sig pengar. Stadsledningskontoret har identifierat och koncentrerat arbetet kring ekonomisk brottlighet inom områdena hemtjänst, personlig assistans, HVB-hem, ekonomiskt bistånd, föreningsbidrag samt inom andra upphandlade verksamhetsavtal. Stadsdelsförvaltningen deltar i de stadsövergripande grupperna hemtjänst och HVB för att motverka välfärdsbrottslighet. Förvaltningen tar emot information kring riskprofiler från grupperna lokalvård, assistans och daglig verksamhet.

Inom stadsdelsförvaltningen finns en arbetsgrupp som består av representanter från ekonomiskt bistånd, beställarenheten äldreomsorg, avtalsuppföljare för HVB-hem, redovisning, föreningsbidrag, säkerhetsstrateg och upphandling samt representant från Lokalpolisområde Vällingby. Arbetsgruppen leds av avdelningschef för verksamhetsstöd och stadsmiljö. Gruppen träffas fyra gånger per år, där emellan träffas representanter i olika konstellationer för att fördjupa sina kunskaper samt ta fram utbildnings- och stödmaterial till medarbetare. Utbildningsmaterial för biståndshandläggare inom individ och familj samt äldreomsorgen är fokus i detta nu.

Otillåten påverkan: Som tjänsteperson, framförallt för de medarbetare som arbetar inom myndighetsutövning, finns en risk att utsättas för otillåten påverkan. Den otillåtna påverkan kan vara verbal, skriftligt eller uttalat. Det är viktigt att främja en kultur där det finns en trygghet för medarbetarna att berätta för sina närmaste chefer om situationer där otillåten påverkan eller andra hot uppstår.

Idag finns ingen pålitlig statistik för hur ofta detta sker. Det finns heller inte någon brottskod med benämningen otillåten. Det förekommer även en rädsla och okunskap kring hur otillåten påverkan kan ges uttryck, vilket också tros bidra till ett ökat mörkertal.

När det gäller polisanmälningar, är systemet sådant idag, att varje medarbetare som anmäler hot, våld och påverkan måste uppge sitt personnummer. Detta i syfte att en polisanmälan ska kunna registreras med målsägare. Detta kan

leda/leder till att medarbetare inte vill upprätta en polisanmälan, utifrån rädslan att bli mer utsatt. Som arbetsgivare är det viktigt att fånga upp medarbetare som utsätts eller riskerar att utsättas för olika typer av påverkansförsök.

Under 2024 har en utbildning kring otillåten påverkan getts till enhetschefer samt ett material för cheferna att gå igenom på APT (arbetsplatsträff) tillsammans med sina medarbetare, har tagits fram. Information kring otillåten påverkan ingår i det årliga systematiska arbetsmiljöarbetet. Utbildning ingår även i den obligatoriska introduktionen för nya medarbetare och chefer samt att utbildning ges i de månatliga säkerhetsgenomgångarna.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

Beskrivning av området:

Risken för att bli utsatt för brott ser olika ut för olika individer och samhällsgrupper. Exempelvis personer som utsätts för sexualbrott, våld i nära relation, barn som utsätts för våld eller bevittnar våld i nära relation, personer utsatta för människohandel klassas som särskilt utsatta brottsoffer³. Det finns brottsoffergrupper som har begränsad förmåga att hantera brott de utsätts för, vilket innebär att de är särskilt sårbara. Det handlar ofta om brottsoffer som på olika sätt är beroende av människor i sin närhet eller av gärningspersonen. Exempel på sårbara brottsoffer kan vara äldre utsatta för bedrägeri, personer utsatta för hedersrelaterat våld, brott mot personer utifrån deras etnicitet, nationalitet, funktionsnedsättning, kön, religion eller sexuella läggning. I många fall riktar gärningspersonen in sig på offret just på grund av dess tillhörighet till någon av de nyss nämnda grupperna.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken "Kommentar" nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar:

Nedan statistik visar antalet polisanmälda brott i parrelation i Hässelby-Vällingby. Stapeldiagrammet visar 2020-2023 som helår och sista stapeln som är för 2024 visar fram till och med den 22 oktober 2024. Värt att notera är att statistiken visar anmälda brott. Gällande denna typ av brott är mörkertalet stort.

³ Polisens beslutsprotokoll RPC 112/2019

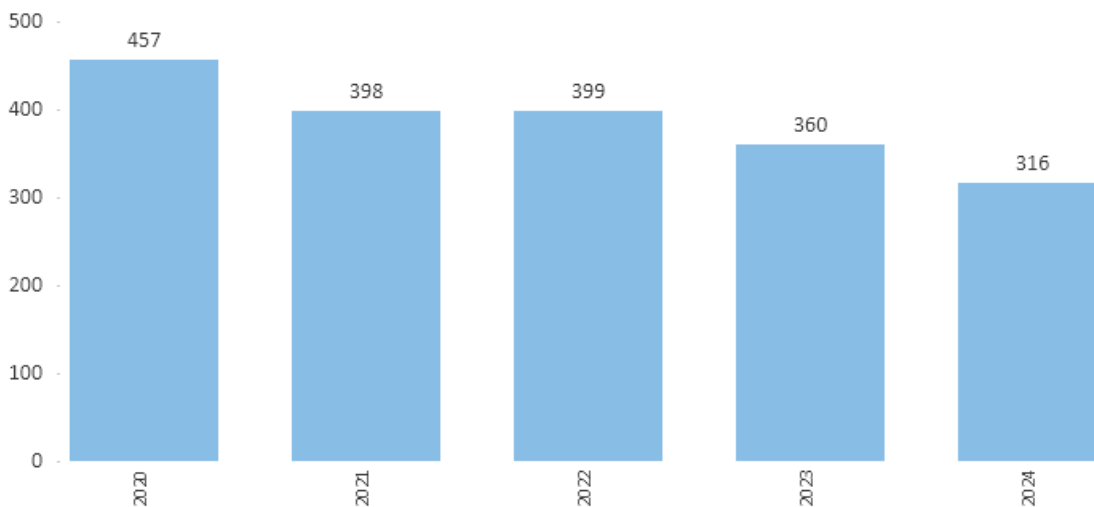

Diagram 2. Antalet anmälda brott i parrelation 2020.01.01 till 2024.10.22 i Hässelby-Vällingby.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer är mångfacetterade grupper. Samverkan kring detta område mellan stadsdelsförvaltning och lokalpolisområde Vällingby inriktas på Brott i nära relation (BIN)/Våld i nära relation (VINR), äldre samt personer med funktionsnedsättning. Lokalpolisområde Vällingby och stadsdelsförvaltningen samverkar för att ge stöd till brottsoffer samt informerar förebyggande för att minska risken för att personer utsätts för brott. Polis och stadsdelsförvaltningen ska samverka för att bistå gärningspersonerna att upphöra med våld. Det finns behov av att se över hur medarbetare hos stadsdelsförvaltningen och polisen kan bli bättre på att upptäcka våldet samt hur parterna ska agera när det upptäcks. Under året har stadsdelsförvaltningen och polisen byggt upp ett bra samarbete i BIN/VINR-ärenden. För att kunna nå en bredare målgrupp med information om BIN/VINR är det viktigt att även ha en god samverkan med fastighetsägare av flerbostadshus. Det kommer att startas ett pilotprojekt tillsammans med relationsvåldstemet (RVT) och polisen där personal från RVT kommer att vara närvarande på polisstationen i samband med målsägandeförhör. Detta i syfte att kunna informera målsägande om stödåtgärder som RVT kan bidra med.

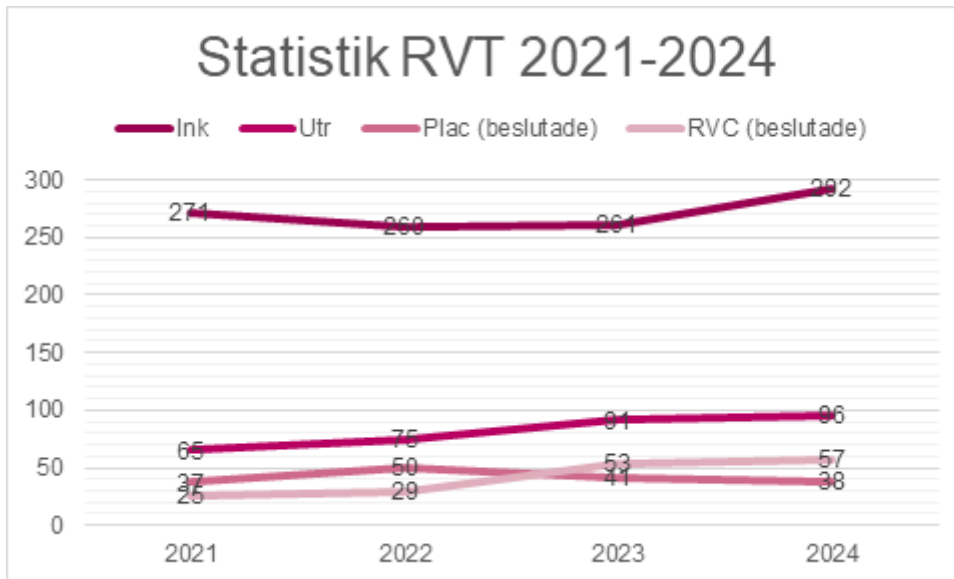

Diagram 3. Visar antalet utredningar med inriktning på BIN/VINR.

Statistiken visar att fler personer söker insatser från Relationsvårdscentrum (RVC) och RVT. Förvaltningen arbetar aktivt mot stadigvarande boende för våldsutsatta som fått insatsen skyddat boende, då det ofta innebär otrygga boendeförhållanden.

RVT möter en mer komplex målgrupp med större behov. RVT behöver anpassa sina insatser så att våldsutsatta, oavsett stödbehov, kan få skydd och stöd vilket ställer högre krav på utformningen av insatserna.

Äldre är en grupp som är överrepresenterade vad gäller utsatthet för bedrägeribrott. De har även svårare att veta vart de ska vända sig när de blivit utsatta. Det är viktigt att samverka mellan polis och stadsdelsförvaltning fortsätter att utvecklas för att kunna förhindra och förebygga denna typ av brott, samt ge råd och stöd vid olika händelser.

Det har genomförts en undersökning av vad målgrupperna äldre och personer med funktionsnedsättning har för behov från stadsdelen och polisen. Vid tiden för lägesbilden har inte undersökningen analyserats därav kan inget resultat påvisas.

Förebyggande enheten informerar om och lämnar ut broschyrer vid anhöriggruppträffar för seniorer (förvaltningens egna material och från polisen)

som handlar om hur man skyddar sig från bedrägerier av olika slag. Till exempel nätbedrägerier, telefonbedrägerier, eller om det kommer någon och ringer på dörren och vill in. Även information om våld i nära relation informeras det om på träffarna och hur de kan söka stöd och hjälp.

Förebyggande enheten har ca 400 prenumeranter på deras nyhetsbrev som skickas både via mejl och per post. I nyhetsbrevet återkommer det kontinuerligt information om förebyggande verksamheten och information om brottsförebyggande åtgärder.

Kriminella miljöer och livsstilar

Beskrivning av området:

I staden finns unga och vuxna som verkar i kriminella miljöer vars livsstil har en påverkan på såväl brottslighet som trygghet. Det påverkar även de kriminellas anhöriga.

Exempel på kriminella miljöer och livsstilar är nätverkskriminalitet, våldsbejakande extremism och terrorism samt risksupportermiljö. Effektiva och ändamålsenliga åtgärder behöver vidtas mot personer som är inblandade i dessa miljöer.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken "Kommentar" nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar:

Stadsdelsförvaltningen och Lokalpolisområde Vällingby har en pågående samverkan i arbetet med personer som vill lämna en kriminell livsstil. Polisen och stadsdelsförvaltningen har regelbunden avstämning där de utbyter information. Samverkansrutinerna fungerar väl mellan stadsdelsförvaltningen och Lokalpolisområde Vällingby.

Personer som vill lämna en kriminell livsstil erbjuds stöd från stadsdelsförvaltningen genom insatsen Social Insatsgrupp (SIG). SIG stöttar den enskilde med flera stödåtgärder som syftar till att få den enskilde att lämna den kriminella livsstilen. Stadsdelsförvaltningen samverkar med polisen i bland annat bedömningen av hotbilden runt klienten för att kunna avgöra vilket stöd

som kan behövas. Vid omfattande hotbild kopplas socialförvaltningen och polisens enhet för brottsoffer och personskydd (BOPS) in.

Ett av målen för SIG är att klienten som är mål för insatsen ska gå in i studier eller skaffa sig en egen försörjning utanför den kriminella livsstilen. Av nöjdhetsundersökning framgår att 87,5 procent av de inskrivna är nöjda eller mycket nöjda med det stöd de får av SIG mot laglig självförsörjning. Arbetet med SIG i stadsdelsförvaltningen har goda resultat och 67 procent av deltagarna avslutar programmet enligt plan i år hittills. 83 procent av de utskrivna har inte blivit dömda för nya brott vid insatsens avslut, vilket indikerar på att SIG-insatserna har en brottspreventiv effekt.

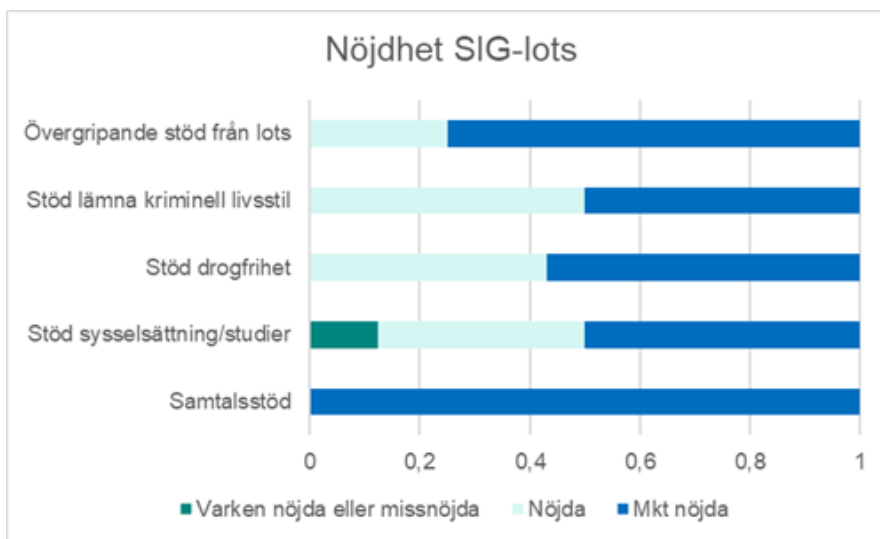

Diagram 4. Nöjdhetsundersökning.

Stadsdelsförvaltningen ska fortsätta att erbjuda ett snabbt stöd till unga och vuxna genom ökad tillgänglighet samt verka för att fler flickor/kvinnor ska ta del av insatsen. Fokus ska vara på det förebyggande och uppsökande arbetet samt att identifiera och stödja personer i riskzon. SIG vuxen tillsammans med SIG Anhörigstöd arbetar kring att uppmärksamma fler kvinnor som har behov av insatsen. Under hösten pågår omvärldsbevakning och samverkan kring hur andra stadsdelar arbetat för att nå målgruppen i större utsträckning. Stadsdelsförvaltningen ska även arbeta för att sprida kunskap från BRÅs rapport om barn och unga i kriminella nätverk. Vidare ska medarbetare öka sin kunskap gällande risk- och skyddsfaktorer samt vilket stöd som finns att tillgå.

Det finns även SIG-anhörigstöd som arbetar med målgruppen anhöriga till personer som lever en kriminell livsstil. Arbetet sker på såväl grupp- som individnivå. SIG anhörigstöd håller i anhörigcirklar varannan vecka. Cirklarna följs upp med GSRS (Group Session Rating Scale), stödet har en hög grad av nöjdhet, 9,8 av 10 möjliga. SIG Anhörigstöd har i samarbete med Stiftelsen Allmänna Barnhuset testat BRA-samtal (Barns rätt som anhöriga) för målgruppen, sju stycken BRA-samtal har genomförts under året. SIG Anhörigstöd har spelat en viktig roll vid hot och brott mot anhörig under året. Det är ett tidskrävande arbete som kräver kompetens och det stor del av lotsande mellan olika aktörer och myndigheter för att denna målgrupp ska fångas upp. SIG-anhörigstöd ska fortsätta att utvecklas och har en viktig roll i arbetet med att förebygga kriminalitet och förhindra nyrekrytering. Stadsdelsförvaltningen arbetar i enlighet med Stockholms stads program Stöd till anhöriga 2021-2024 där målgrupperna barn som anhöriga, anhöriga till personer med koppling till våldsbejakande extremism, anhöriga till personer med kriminell livsstil och anhöriga till personer som drabbats av skjutningar och dödligt våld ingår. För att stärka stödet till anhöriga till brottsoffer som utsatts för dödligt våld ska samarbete fortsätta med Region Stockholm.

Våldsbejakande extremism (VBE)

Förvaltningen har tagit initiativ till att skapa en detaljerad lokal lägesbild om VBE genom att samla in information från olika verksamheter. I det ordinarie operativa lägesbildsmötet som genomförs veckovis kan tecken på radikaliserings eller våldsbejakande extremism upptäckas. Exempel på detta kan vara klotter, klistermärken eller samling av personer.

Baserat på det material som förvaltningen har tagit del av finns det inga tydliga indikationer på en ökad förekomst av våldsbejakande extremism inom stadsdelsområdet.

Polisen bedömer att våldsbejakande extremism inom stadsdelsområdet är ringa och att den största risken skulle vara en enskild person som utför ett våldsdåd. Tyvärr är det mycket svårt att förutse sådana handlingar och ännu svårare att ingripa i ett tidigt skede. Socialtjänsten kan exempelvis ha möjlighet att upptäcka om det hos en klient kan föreligga extremistiska åsikter, varningssignaler eller andra tecken. Sådana signaler har inte inkommit från de

olika avdelningarna som skulle kunna ha möjlighet till upptäckt. Förekomsten av klotter kan inte heller knytas till våldsbejakande extremism utan har snarare varit som skadegörelse.

Även om förekomsten av våldsbejakande extremism är ringa i stadsdelsområdet, är det viktigt att följa varningssignaler och händelser i omvärlden. En särskild utmaning är ensamagerande gärningspersoner som kan vara inspirerade av eller sympatisera med extrema nätverk utan att formellt tillhöra en specifik miljö.

Polisen utreder just nu två händelser i stadsdelen. Huruvida dessa händelser är kopplade till VBE-miljön kommer utredningarna att få visa. I nuläget utreds koppling mot "No Lives Matter (NLM/764). Kopplingen är dock inte bekräftad utan utreds av polis. Händelserna har skapat oro hos invånare och uppmärksammats av förvaltning, polisen och massmedia. Polisen kartlägger nu omfattningen av rörelsen.

Den ökade spridningen av extremistiska budskap via digitala plattformar kräver uppmärksamhet. Under hösten kom det från Utbildningsförvaltningen ett ärende gällande högerextremistisk budskap i en digital chattgrupp som påverkade och involverade elever från flera stadsdelar, inklusive Hässelby-Vällingby.

Stadsdelsförvaltningen och polisen behöver fortsätta att omvärldsbevaka för att följa utvecklingen internationellt och nationellt. Stadens rutiner för VBE behöver implementeras så att det blir känt för medarbetare om tidiga signaler, arbetssätt och kontaktvägar. Stadsdelsförvaltningen behöver lyfta fram de digitala utbildningar som staden har tagit fram och på så sätt möjliggöra för fler att ta del av det. Ytterligare kompetenshöjande insatser riktat till medarbetare och chefer ska undersökas tillsammans med Center mot våldsbejakande extremism (CVE).